

Forslag til forespørgselsdebat om fordele og ulemper ved at indføre pligt til at betale afgift til Landskassen for råstofselskaber, som driver mineralefterforskning, olieefterforskning og lign. på Grønland.

(Medlem af Inatsisartut Siverth K. Heilmann og Gerhardt Pedersen, Atassut)

Svarnotat

(Medlem af Naalakkersuisut for Erhverv og Råstoffer)

Indledningsvis vil jeg gerne takke for det fremsatte forslag til forespørgselsdebatten.

Som forslagsstillerne påpeger, så blev der i forbindelse med finanslovsforhandlingerne på efterårssamlingen 2011, stillet forslag om indførelse af en "efterforskningsafgift" på 10 % af efterforskningsudgifterne.

Naalakkersuisut er meget opmærksom på, at vores samfund får et økonomisk afkast af de råstofaktiviteter, herunder efterforskningsaktiviteter, der udføres. Det er bl.a. derfor, at Naalakkersuisut vil gennemføre, at der i nye efterforskningstilladelser og fremtidige udnyttelsestilladelser indføres bestemmelser om betaling af en omsætningsroyalty fra første produktionsår ved en udnyttelse.

Det er et helt centralt element i koalitionsaftalen, at råstofsektoren, herunder de grønlandske underleverandører, skal udvikles til en betydningsfuld økonomisk faktor, der skal være med til at sikre Grønland økonomisk uafhængighed. Dette kræver, at der konstant er en høj efterforskningsaktivitet, da det kun er de færreste efterforskningslicenser, der ender med at påvise potentialet for etablering af egentlig minedrift. Samtidig skal der indenfor råstofområdet tænkes meget langsigtet, da en ny efterforskningstilladelse i bedste fald først kan resultere i minedrift 10 – 15 år efter efterforskningsaktiviteten er opstartet.

Vi står nu for første gang i over 10 år i den situation, at der ikke længere er aktiv minedrift i landet. Samtidig er der klare tegn på, at antallet af efterforskningstilladelser for første gang siden 2002 nu ikke længere er stigende.

Langt den største del af efterforskningsaktiviteten i Grønland varetages af små selskaber. Disse små selskaber oplever nu – på linie med selskaber i andre lande - i stigende grad problemer med at skaffe finansiering til deres efterforskningsaktiviteter. Dengang forslaget blev stillet i 2011, var det under indtryk af, at den internationale økonomi var i klar fremgang, og at der i 2011 var et meget højt aktivitetsniveau på råstofområdet samt større råderum til at finde finansiering til den løbende efterforskning. Nu må vi erkende, at verden har ændret sig siden 2011.

Forslaget om en efterforskningsafgift vil forøge efterforskningsudgifterne for de selskaber, som opererer eller ønsker at ansøge om efterforskningstilladelse i Grønland. Med den nuværende markedssituation, risikerer disse små selskaber slet ikke at finde den nødvendige finansiering til at

fortsætte eller opstarte efterforskningsaktiviteten. En afgift på efterforskningsaktiviteter indebærer derfor risiko for et fald i den samlede efterforskningsaktivitet og dermed i de samlede offentlige indtægter fra råstofaktiviteter.

I forvejen er Grønland karakteriseret ved at have et højt omkostningsniveau, og en ekstra afgift vil svække konkurrencedygtigheden. Dette kan fra et samfundsmæssigt synspunkt resultere i en negativ effekt, såfremt virksomheder undlader at investere i efterforskningsaktiviteter, og dermed ikke realiserer potentielle arbejdspladser med deraf følgende skattebetalinger.

Det forekommer mere hensigtsmæssigt at beskatte virksomhederne i det øjeblik, der er en omsætning og egentlig produktion og overskud, som kan pålægges afgifter.

På olieområdet foregår der på dette tidspunkt overvejelser om, hvorvidt der skal ansøges om efterforskningsboringer de kommende år. Grønland er, bl.a. p.g.a. vores høje krav til sikkerhed, et af de dyreste lande i verden at foretage efterforskningsboringer i. Cairn gennemførte i 2010 og 2011 samlet 8 efterforskningsboringer, hvor udgifterne var ca. 700 mio. kr. pr. boring. Det er vigtigt at have i tankerne, at efterforskningsboringerne direkte og indirekte bidrog med ekstraordinære indtægter på flere hundrede millioner hvert af de 2 år, samt sikrede beskæftigelse til mange borgere. En yderligere forøgelse af udgiften ved at foretage efterforskningsboringer, kan medføre at selskaberne i stedet vælger at investere i lande hvor der ikke lægges afgift på risikovillige investeringer.

En afgift på efterforskningsudgifter er i praksis det samme som en beskatning af licenshaveren. Det betyder dels, at eventuelle indtægter ikke placeres i Landskassen, men i Råstoffonden, dels at alle eventuelle indtægter over 75 mio. kr. medfører efterfølgende reduktion af bloktilskuddet med 50 % af den del, der overstiger 75 mio. kr.

Af hensyn til den fremtidige aktivitet på råstofområdet, og mulighederne for at opbygge en egentlig mineindustri, er det nødvendigt at tænke langsigtet. Der er en ny samlet råstofstrategi under udarbejdelse, som forventes at kunne præsenteres til samlingen i foråret 2014. I den forbindelse er der ved at blive lavet nye internationale benchmarkanalyser af Government Take på såvel mineral- som olieområdet.

Med disse ord ønskes en rigtig god debat.